

ngv

Nederlandse
Genealogische
Vereniging

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter:	Peter Dijks tel. 030–2201993	e-mail: voorzitter-aft@ngv.nl
Secretaris:	Gerrit Overweel	e-mail: secretaris-aft@ngv.nl
Penningmeester:	Thijs van Veen tel. 033–4726015	e-mail: penningmeester-aft@ngv.nl
Lid:	Marcel van de Krol tel. 033–4945110	e-mail: evenementen-aft@ngv.nl
Lid:	vacature	

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde:	Thijs van Veen, voornoemd
Plaatsvervanger:	Peter Dijks, voornoemd

Lezingen en Activiteiten

Coördinator:	Marcel van de Krol, voornoemd
--------------	-------------------------------

Afdelingsblad

Hoofdredacteur:	Thijs van Veen, voornoemd
Redactieadres:	nieuwsredacteur-aft@ngv.nl
Eindredacteur:	Jelle Kaastra tel. 030–6962934
Redacteuren:	Marcel van de Krol, voornoemd Freja Schuitemaker-Frankefort tel. 033–4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl Lex van der Linden e-mail: lvdlingen@upcmail.nl

PR-ondersteuning Freja Schuitemaker-Frankefort, voornoemd

Website	www.ngv-afdelingen.nl/aft/
Webmaster	Lex van der Linden, voornoemd
Twitter	www.twitter.com/NGV_AFT
Facebook	NGV afdeling Amersfoort en omstreken

Omslag: Excursie naar het Waterliniemuseum op Fort Vechten, 8 april 2022. Foto: Marcel van de Krol. Zie ook het verslag op blz. 61.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 320.

Jaargang 31

september 2022

nummer 2

Van de redactie

In dit nummer leest u dat we de viering van het vijftigjarige bestaan van onze afdeling gaan ‘inhalen’ op **zaterdag 17 december a.s.**, in De Koningshof in Leusden. Onze afdeling bestond vijftig jaar op 18 december 2021. De toen geplande jubileumviering kon helaas in verband met de coronapandemie geen doorgang vinden. Wij hopen dat corona deze keer de jubileumviering niet verhindert. Het afdelingsbestuur wil u graag ontvangen met koffie met gebak en aan het eind van de bijeenkomst, na een lezing, een borrel en een hapje.

Het extra dikke speciale jubileumnummer van ons afdelingsblad hebt u wel rond de oorspronkelijke jubileumdatum ontvangen. We hebben nu weer een gewoon nummer, met de agenda van de komende bijeenkomsten, de verslagen van de recent gehouden lezingen en nog enkele leuke bijdragen. De redactie wenst u veel succes bij uw genealogische activiteiten, veel leesplezier en een goede gezondheid. Let wel: het staat u vrij om iets over uw genealogische activiteiten te publiceren in ons afdelingsblad. Het is gratis en bovendien is de kans groot dat u van diverse kanten feedback krijgt waardoor u misschien weer verder kunt met het onderzoek naar uw familiegeschiedenis. De redactie ziet uw bijdrage graag tegemoet en de lezers doen dat ongetwijfeld ook. U kunt uw bijdrage sturen naar nieuwsredacteur-aft@ngv.nl. Wij zien u graag bij de komende bijeenkomsten en zeer zeker bij de jubileumviering op zaterdagmiddag 17 december a.s.

Thijs van Veen, hoofdredacteur

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari, april en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 15 december 2022 inleveren

Voor nadere instructies zie

www.ngv-afdelingen.nl/aft/wp-content/uploads/2022/08/instructies-voor-auteurs.pdf

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 10,- per jaar. Hiervoor krijgt men een factuur van de (landelijke) NGV.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Torendruk, Nijkerk

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

”De Koningshof”,

Blekerij 33, 3831 CT in Leusden

naast de parkeergarage van winkelcentrum ”De Hamershof”

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is ’s middags open vanaf 13.30 uur en ’s avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-afdeling verzorgt een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium bekend zijn, verdient het aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Maandag 12 september 2022	De Koningshof – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Wie schrijft die blijft: over het schrijven van een familiegeschiedenis	
Spreker	Jos Grimmelihuizen	

De indruk zou kunnen bestaan dat familiegeschiedenis een moderne eigentijdse vorm voor een genealogische publicatie is, maar schijn bedriegt. Al in 1983 publiceerde het ere-lid van onze NGV, de heer Hamers uit Nijmegen, de brochure ”Van ordening tot familiegeschiedenis” en hield hij lezingen over dat onderwerp. Vanwaar dan toch de steeds weerkerende belangstelling? Zou het schrijven van een familiegeschiedenis echt zo’n mega-klus zijn waar iedere genealoog wel eens over denkt, maar slechts een enkeling zich aan waagt?

In zijn presentatie zal de spreker laten zien dat ’familiegeschiedenis’ geen eenduidig begrip is en dat genealogen veel keuzemogelijkheden hebben om hun geschiedenis vorm te geven. Wel is het zo dat iedere keuze consequenties heeft voor het onderzoek dat aan het schrijfwerk vooraf moet gaan en voor de vorm die de publicatie zal gaan aannemen.

Aan de hand van voorbeelden uit de NGV-bibliotheek, de afdelingsbibliotheek en zijn eigen boekenkast zal Jos Grimmelihuizen laten zien wat anderen van hun familiegeschiedenis hebben gemaakt. Voorbeelden om na te volgen of juist niet.

De kern van zijn betoog vormt een stappenplan dat de spreker zijn toehoorders zal voorleggen en zal toelichten. Een plan dat door iedereen naar behoefte en mogelijkheden kan worden gedetailleerd. Een plan ook waarvan men, zo men dat wil, onderdelen kan toevoegen, schrappen of vervangen.

Tot slot heeft dhr. Grimmelikhuizen nog een aantal tips voor wie met het schrijven van een familiegeschiedenis wil beginnen. Tips die mogelijk ook bruikbaar zijn voor wie al een flink deel van het manuscript gereed heeft.

Datum	Woensdag 12 oktober 2022	De Koningshof – NGV
Tijd	van 14.00 tot 16.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Verwantschap, wat houdt dat in en hoe gaan we er mee om	
Spreker	Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn	

Adam en Eva en hun nageslacht; over afkomst en identiteit ofwel familieverwantschap, wat houdt dat in en hoe gaan we daarmee om. En om het vrolijk te houden: alles wat ter tafel komt over familiegeschiedenis en genealogie.

Leo Barjesteh van Waalwijk van Doorn is initiatiefnemer van Zonen van Adam, het eerste grootschalige Nederlandse DNA-project en oprichter van het Internationaal Museum voor Familiegeschiedenis.

Datum	Maandag 14 november 2022	De Koningshof – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Tienminutenpraatjes en een korte afdelingsledenvergadering	

We beginnen met een korte afdelingsledenvergadering. De agenda voor deze afdelingsledenvergadering en het verslag van de vorige ALV zullen per e-mail naar de leden verzonden worden. Daarna krijgt u de gelegenheid iets over uw onderzoek te vertellen. Misschien hebt u iets meegemaakt dat voor een ander wel interessant, bijzonder of leuk is. Korter of langer dan tien minuten mag ook.

Datum	Zaterdag 17 december 2022	De Koningshof – NGV
Tijd	van 14.00 tot 17.00 uur	
Plaats	De Koningshof, Leusden	
Onderwerp	Hoe heette Christiaan?	
Spreker	Annemieke van der Vegt	

In verband met de viering van het 50-jarige jubileum van onze afdeling beginnen we deze bijeenkomst met koffie en gebak. Dit wordt door het afdelingsbestuur aangeboden.

Annemieke van der Vegt deed de ontdekking dat haar achternaamgever afkomstig was van de Westkust van Afrika. Ze besloot niet alleen zijn vergeten levensverhaal te achterhalen maar ook de naam die zijn ouders hem gegeven hadden, vandaar dat haar onderzoek de naam kreeg: “Hoe heette Christiaan?”

Haar onderzoek bracht haar niet alleen in archieven in Nederland, ook reisde zij langs de kust van Ghana op zoek naar de gebeurtenissen daar rond 1740.

Ondertussen weet ze hoe hij eruitzag, welke muziek hij speelde, heeft ze brieven van hem en verscheidene notariële akten die inzicht geven in zijn levensverhaal. Behalve zijn

leven onderzoekt ze ook de wereld om hem heen, zijn kinderen en kleinkinderen om zo inzicht te krijgen in zijn wereld. Annemieke gebruikt alle nieuwe mogelijkheden waaronder het testen van DNA van nazaten van Christiaan.

Het onderzoek heeft de aandacht getrokken van o.a. Volkskrant Magazine wat leidde tot een 6 pagina's groot artikel, Museum Weesp waar een expositie werd samengesteld en de NOS maakte een item over haar zoektocht dat uitgezonden werd bij de opening van de slavernijtentoonstelling.

Dit jaar werd aan Annemieke de Nederlandse Prijs voor de Genealogie toegekend.

Via haar blog www.hoeheetechristiaan.nl en de facebookpagina www.facebook.com/christiaanvandervegt houdt ze haar volgers (>550) op de hoogte van de nieuwe ontwikkelingen en vondsten.

Na afloop van deze lezing besteden we aandacht aan het 50-jarige jubileum van onze afdeling. Onze afdeling bestond 50 jaar op zaterdag 18-12-2021. Een toen geplande jubileumbijeenkomst kon helaas in verband met de corona-omstandigheden geen doorgang vinden. De persconferentie van 26-11-2021 leidde tot het besluit deze jubileumbijeenkomst naar een nader te bepalen datum uit te stellen. Dat is dus zaterdag 17-12-2022 geworden. Na afloop van de lezing bieden wij de aanwezigen een borrel en een hapje aan.

Wel hebben we rond de jubileumdatum een jubileumnummer van ons afdelingsblad uitgegeven, met als thema *criminele voorouders*.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw voorzitter

door Peter Dijs

Het is inmiddels alweer een tijdje geleden dat we bij elkaar zijn geweest voor een lezing. We hebben wegens vakanties geen activiteiten ontplooid. Maar we gaan nu weer van start.

Bij de laatste vergadering met het hoofdbestuur op 21 mei 2022 waren Thijs en ik aanwezig en konden we constateren dat we met de NGV na ICT-problemen weer de goede kant op gaan. We zitten op koers met de ontwikkeling van de website. Deze wordt voortdurend verder ontwikkeld. Ook hebben we als afdeling weer een “eigen” stek (ngv-afdelingen.nl/aft/).

Belangrijk item was de bijdrage van de

commissie strategie die een aantal zinnige adviezen ventileerde, waarbij we in de herkansing moeten. De NGV is de grootste genealogische vereniging en één van de adviezen is dat we ons meer naar buiten moeten richten en meer de publiciteit moeten zoeken om dat te blijven. Uiteraard zal de focus gericht moeten liggen op het werven van nieuwe leden. De commissie ziet de afdelingen en het goed functioneren als kern.

Vooraf kennis van genealogisch onderzoek wordt gezien als ons “kapitaal”. Maar voorwaarde is wel dat zowel de website als de communicatie op orde is. Gens Nostra en het computerprogramma Gens Data Pro ziet

de commissie als uithangborden die zowel publiek als leden moeten aantrekken. Dus liefst publiek dat ook de stap naar het lidmaatschap zet.

Vanzelfsprekend besteedt men de komende tijd aan het maken van keuzes, waarbij inmiddels is besloten de vestiging Weesp te sluiten en nagedacht wordt hoe we het beste de tering naar de nering kunnen zetten. Onze leden worden via nieuwsberichten over de ontwikkelingen op de hoogte gesteld.

Het bestuur bestaande uit Gerrie, Marcel, Thijs en mijzelf, kwam 25 augustus jl. bij elkaar om ons programma en de komende activiteiten te bespreken. En natuurlijk hopen wij het vorig jaar geplande jubileum van onze afdeling samen met jullie feestelijk te kunnen vieren als leuke afsluiter van 2022.

Verder heb ik nog een vraag. Graag zal ik van jullie weten wat je bij onze afdeling (of bij de NGV) nog mist. Dat kan van alles zijn: het ontwikkelen van producten en

diensten. Wat kunnen we doen om nieuwe leden aan ons te binden en zorgen dat je lid wordt en blijft? Aan welke onderwerpen is behoefte als thema of inbreng op onze afdelingsbijeenkomsten of ondersteuning? Wat kunnen we naar jullie mening verbeteren? Ideeën, tips en trucs zijn van harte welkom. Maar bedenk wel dat we voor alles een vrijwilligersclub zijn en geen commercieel bedrijf. Dus van, voor en door leden staat natuurlijk hoog in het vaandel.

Ik zou het fijn vinden indien u wilt bijdragen aan deze discussie: hier kunnen we elkaar bij helpen, zowel in het belang van onze afdeling als van de NGV. Stuur een e-mail naar: voorzitter-aft@ngv.nl. Tot ziens bij onze bijeenkomsten of activiteiten en ik zie jullie reacties graag binnenkomen.

P.S. Onze redactie zal graag kopij van jullie ontvangen. Leuke ontdekkingen, successen, opgeloste genealogische puzzels, ontdekte nieuwe bronnen? E-mail: nieuwsredacteur-aft@ngv.nl

Gouden NGV-speld voor Thijs van Veen

door Gerrie Overweel

Foto Freja Schuitemaker

In februari 1992 begon Thijs van Veen als vrijwilliger bij de NGV. Op 24 februari 1992 volgde hij Karla Huisman op als penningmeester van de NGV afdeling Amersfoort en omstreken. Nu dertig jaar later is hij nog steeds actief als penningmeester van onze NGV-afdeling. Daarom heeft afdelingsvoorzitter Peter Dijs in 2021 een aanvraag gedaan bij het landelijk bestuur om

hem voor de gouden NGV-onderscheiding in aanmerking te laten komen.

En ja, op 14 maart 2022 heeft Thijs de gouden NGV-speld in ontvangst mogen nemen. Deze gouden waardering werd uitgereikt door de landelijk NGV-secretaris Casper de Jong, die speciaal voor deze gebeurtenis naar de afdelingsbijeenkomst in Leusden kwam. Uiteraard kreeg Thijs er ook een mooie bos bloemen bij.

In al die dertig jaar heeft Thijs heel veel voor de regionale en landelijke NGV mogen betekenen. Al die jaren was hij penningmeester en ook als redacteur lid van de redactie van het afdelingsblad, hij schreef artikelen voor het blad en fungeerde als corctor. De laatste jaren is hij hoofdredacteur.

Foto Freja Schuitemaker

Thijs heeft in een vacaturetijd ook het secretariaat tijdelijk waargenomen. Uit de secretarisloze periode van 2006–2013 stamt het gebruik dat Thijs de nieuwsbrieven naar alle leden en belangstellenden stuurt, telkens voorafgaande aan een bijeenkomst. Dit doet hij nog steeds. Hij was plaatsvervangend afgevaardigde en afgevaardigde naar de landelijke vergaderingen.

Op landelijk NGV-gebied was hij coördinator van de rubriek Mededelingen

in het blad Gens Nostra en had hij een belangrijke rol in het maken van een cd-rom met meer dan duizend kwartierstaten ter gelegenheid van het 60-jarige bestaan van de NGV in 2006. Eerder, in 1996, werkte Thijs mee aan *Herlevend Verleden II*, een kwartierstatenbundel van de afdeling Amersfoort en omstreken. Kortom hij is van alle NGV-markten thuis.

Foto Freja Schuitemaker

Deze gouden speld is dan ook zeer verdiend en van harte gegund. We hopen dat deze onderscheiding een mooi plaatsje krijgt in zijn huis. Geniet van de mooie momenten zoals deze.

Jan Roggenkamp overleden

door Thijs van Veen

Op 6 februari 2022 is Jan Roggenkamp overleden, op 88-jarige leeftijd. Jan was van 23 februari 1999 tot 18 april 2002 secretaris van onze afdeling. Jan was ook onze webmaster in de periode waarin voor het eerst websites gemaakt werden.

Jan Roggenkamp studeerde weg- en waterbouwkunde en was adjunct-directeur van gemeentewerken van Leusden en gemeentearchitect. Als enige zoon is hij vernoemd naar zijn vader, groot-, overgroot- en betovergrootvader: Johann Hermann. In zijn jeugd had hij zich al voorgenomen de herkomst van de familienaam uit te zoeken. In de jaren tachtig van de vorige eeuw kreeg hij via zijn vader een aantal oude familiedo-

cumenten in handen waardoor zijn belangstelling werd aangewakkerd. Door omstandigheden kwam het er steeds niet van, totdat hij in 1991 lid werd van de NGV en van het CBG en hij een cursus genealogie van Frans Manche ging volgen. Daarna maakte hij flinke vorderingen met zijn onderzoek. Een jaar na zijn pensionering werd hij secretaris van onze afdeling. In 2006 was hij, als rechterhand van Dick Regtien, zeer actief bij de organisatie van de viering van het 60-jarige jubileum van de NGV, in de Jaarbeurs in Utrecht. Jan was ook een aantal jaren bestuurslid van de Historische Kring Leusden.

Wij wensen zijn nabestaanden veel sterkte.

Genealogisch onderzoek in Duitsland

Lezing door Rob Dix op 15 februari 2022. Lex van der Linden doet verslag.

Foto Gerrie Overweel

Deze eerste lezing in 2022 was bijzonder populair, met 54 bezoekers was er duidelijk interesse voor de lezing van Rob Dix over genealogisch onderzoek in Duitsland. Na het welkomstwoord van voorzitter Peter Dijs kon Rob Dix beginnen met zijn boeiende lezing. Hij kan putten uit ruim 50 jaar onderzoekservaring in Duitsland waarin hij veelvuldig de Duitse archieven fysiek heeft bezocht. Tegenwoordig gaat dit met internet heel anders en vooral gemakkelijker, maar dan wel met de opmerking van Rob Dix dat voorbereiding absoluut noodzakelijk is.

Hij begint zijn lezing dan ook met een lijstje belangrijke punten die noodzakelijk zijn voor een goede voorbereiding. Veel lezen vooraf over de geschiedenis is noodzaak want Duitsland bestond voorheen uit ruim honderd vorstendommen. Dat maakt de geschiedenis van Duitsland vele malen complexer dan die van Nederland. Ook de ar-

chiven hebben een andere structuur dan die van Nederland. Het is daarom zaak om je als onderzoeker te verdiepen in de opbouw van de Duitse archieven door de handleidingen van deze archieven goed te lezen.

Binnen de archieven worden de privacyregels (Datenschutz) strak nageleefd. Per 01-01-2009 geldt de privacy voor geboorten 110 jaar, huwelijken 80 jaar en overlijden 30 jaar. Wel is er nu het gemak dat via internet al een afspraak in een Duits archief kan worden ingepland en dat er meteen stukken kunnen worden aangevraagd die dan klaarliggen op de afgesproken dag. Maar in tegenstelling tot Nederland moet in Duitsland voor bijna alles betaald worden. Soms kunnen op websites gratis de gedigitaliseerde bronnen worden ingezien maar veelal moet ervoor betaald worden. Dat zijn verschillende bedragen, denk aan € 5,= tot € 10,= voor toegang per dag en kopieën laten maken kost vaak € 1,= per kopie. Inzien over een langere periode, meerdere dagen, kost meer maar het overwegen waard als één dag niet voldoende is. Communicatie met archiefbeheerders is in Duitsland heel anders dan in Nederland. In tegenstelling tot onze samenleving is de Duitse samenleving heel formeel, een juiste beleefdheidsvorm is heel belangrijk en opent deuren.

Naast de officiële archieven (landelijke, deelstaat, gemeente en kerken) is het benaderen van een heemkundevereniging (Heimatverein) net zo belangrijk. Er zijn er heel veel in Duitsland, ergens tussen de 2 tot 3000 en zij zijn onmisbaar voor lokaal onderzoek. Medewerkers van deze lokale verenigingen doen vaak een stapje meer bij vragen dan bij de officiële archieven.

Soms is het moeilijk om exact te bepalen waar gezocht moet worden. Een plaats als Neuenhaus komt 27 keer voor in Duitsland. Kijk dan naar bijvoorbeeld de getuigen, mogelijk zijn dat familieleden en wordt bij hen iets vermeld over de locatie. Toevoegingen achter een plaatsnaam kunnen vaak

ook helpen om het zoekgebied te bepalen. Bij zoeken op een plaatsnaam in Familysearch is het belangrijk om te beseffen dat daar de landsindeling is gebruikt van 1912. Die wijkt af van de tegenwoordige indeling. In onze NGV-bibliotheek in Bunnik vindt u overzichten van deze indeling en een oude atlas met ruim 40.000 plaatsen. Onze medewerker Jos Kaldenbach kan u hierover heel veel vertellen.

Een ander belangrijk gegeven is dat er in Duitsland veel grote bruinkoolgebieden zijn. Bij de ontginning van deze gebieden zijn heel veel dorpen compleet verdwenen.

In de 17^e eeuw trokken de Zweden Duitsland binnen en in deze oorlog pasten de Zweden de tactiek toe van de verschroeide aarde. Hele gebieden werden toen verlaten omdat de bewoners wegtrokken, in latere jaren werden deze gebieden weer bevolkt maar vaak met mensen uit heel andere streken. Een voorouder niet kunnen vinden kan hier een gevolg van zijn.

Andere veroveringen kunnen weer een voordeel zijn, denk bijvoorbeeld aan Napoleon. Het hele gebied tussen de Rijn en de Nederlandse grens was in 1798/99 in Franse handen en daar was in die tijd de Burgerlijke Stand vergelijkbaar met die van Nederland. Na 1875 kreeg heel Duitsland de Burgerlijke Stand dankzij Bismarck, er werd toen besloten dat men een huwelijk moest sluiten voor de staat en dat het kerkelijke huwelijk niet meer was dan een bijkomende ceremoniële aangelegenheid. Men is nu bezig om dit archief in blokken van 10 jaar beschikbaar te stellen.

Een deel van de voorbereiding van het zoeken naar Duitse voorouders kan in Nederland gedaan worden. Jaarlijks is er een door de NGV georganiseerde Duitslanddag waar allerlei specialisten van Duitse zusterverenigingen aanwezig zijn om advies te geven en om uw vragen te beantwoorden. Naast de NGV-specialisten die uw vragen kunnen beantwoorden is er ook de vere-

niging *Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland* (www.wgod.nl), ook zij kunnen u veel informatie geven.

Van bepaalde Duitse gebieden zijn ook hier in Nederland bronnen te vinden. Het CBG heeft bijvoorbeeld op microfiches de DTB-gegevens van plaatsen die binnen 30 km van de Nederlandse grens liggen. Bij de Koninklijke Bibliotheek en bij de Universiteitsbibliotheken kunt u ook gegevens vinden, vaak van professoren die hun bibliotheek aan deze instellingen hebben nagelaten. Heemkundeverenigingen langs de grens bezitten ook vaak kopieën van DTB-boeken van de Nederlandse en Duitse plaatsen in de grensstreek.

Wees alleen voorzichtig met het klakkeloos overnemen van gegevens uit de commerciële instellingen zoals Myheritage, Ancestry, enz. Vaak is dit niet voorzien van officiële bronnen en alleen maar domweg gekopieerd, deze informatie moet altijd gecontroleerd worden met de officiële bronnen. Op Familysearch kan men ook gedigitaliseerde DTB-boeken vinden van Duitse kerkgemeenten. Goed is te weten dat men bij rechtstreeks zoeken in Familysearch alleen in de geïndexeerde bestanden komt. Doet u die zoekfunctie via een Duitse website, zoals bijvoorbeeld www.archion.de, dan komt u via de films wel bij de inschrijvingen zelf en is er meer te zien dan rechtstreeks te zoeken.

Rob Dix, foto Lex van der Linden

In de PowerPointpresentatie geeft Rob Dix een overzicht van lokale en regionale organisaties, een aantal websites, tijdschriften, periodieken en boeken. Vele jaargangen van deze tijdschriften en periodieken, maar ook boeken, zijn aanwezig in onze bibliotheek in Bunnik.

Zeker nuttig om te lezen is het boekje van Hermann Grotefend, *Taschenbuch der Zeitrechnung* want in Duitsland waren er duidelijke tijdsverschillen in de 17^e en 18^e eeuw. De vereniging WGod gaat dit in de nabije toekomst in tabellen opnemen in hun verenigingsblad.

Verder is het goed om te weten dat in het Nederduitse taalgebied (globaal Noord- en een deel van Midden-Duitsland) publicaties en archiefstukken in het Nederduits waren geschreven totdat koning Frederik II van Pruisen circa 1765 verordende dat ambtelijke stukken in het Hoogduits moesten worden opgemaakt. Sinds Bismarck is het Hoogduits voorgeschreven voor zowel ambtelijke stukken als voor onderwijs en kerk. Het Nederduits is voor ons vergelijkbaar met het Nederlands uit die tijd en vaak goed te lezen.

Voor het zoeken in de Duitse kerkelijke archieven via internet zijn twee websites belangrijk. Voor de protestanten, verenigd in de onderscheidene Evangelische Landeskirchen, is dat de website www.archion.de en voor de gezamenlijke katholieke bisdommen <https://data.maticula-online.eu/de/>. Beide websites zijn portals en bevatten een schat aan informatie, maar om de weg te vinden is het lezen van de handleidingen, helpfuncties en toelichtingen een must. Tijdens de lezing heeft Rob Dix een aantal onderwerpen laten zien van deze websites, het stap voor stap hier beschrijven gaat te ver. Zelf onderzoeken hoe deze websites werken en wat er is te vinden zal veel meer duidelijk maken dan hier even wat opsommen.

Uit de presentatie van Rob Dix blijkt

dat zoeken in Duitsland steeds beter gaat maar ook veel tijd kost, bereid je goed voor, ga eens naar een Duitslanddag en stel vragen aan de specialisten bij de NGV en bij de WGOd. Een lezing die voor genealogen met Duitse voorouders veel info geeft hoe

en waar te zoeken, zeker de moeite waard om een toekomstige lezing te bezoeken als u deze heeft gemist.

De sheets van de presentatie zijn op te vragen bij nieuwsredacteur-aft@ngv.nl of bij lvdlingen@upcmail.nl

De vrouw met de bijl, en negen andere moordenaressen

Lezing door Steffie van den Oord op 14 maart 2022. Gerrie Overweel doet verslag.

Het was buiten al lekker lenteweer, binnens in de Koningshof te Leusden luisterden belangstellenden naar een interessante lezing. Mevrouw Steffie van den Oord kwam vertellen over haar boek: *De vrouw met de bijl, en negen andere moordenaressen*. Steffie van den Oord is schrijfster en historica. Zij schreef ook twee boeken met verhalen over eeuwelingen. Mensen die honderd jaar of ouder zijn geworden.

We hoorden bloedstollende, waargebeurde verhalen die ze vond in Nederlandse archieven. Vrouwen smeerden soms ratten gif op het brood van hun man of staken de meid neer. Ze beraamden hun misdaad gedurende vele jaren of handelden in een opwelling: de bijl hing voor het grijpen en het was gebeurd voor ze het wisten. Tien vrouwen, levend tussen 1712 en 1946, zijn in het boek beschreven. De verhalen zijn te lezen in het boek dat Steffie van den Oord schreef. Iedere vrouw had haar eigen verhaal maar vaak naar aanleiding van slechte ervaringen. Zij pleegden de moord soms heel bewust, soms uit zelfverdediging. De jongste vrouw waarover verteld werd was in de oorlog als koerierster actief in het verzet. Zij heeft om andere redenen een man van het leven beroofd.

Vrouwen moorden minder vaak dan

mannen, en ze hebben meestal een beter verhaal dan mannen. Tien moordenaressen, tien waargebeurde verhalen over dood en leven – en liefde, vaak de bloed-rode draad. Wat nieuw was is het feit dat er op sommige plaatsen een signalementenregister is samengesteld. Hierin zijn veel verhalen en signalen schriftelijk vastgelegd.

Na de pauze konden we luisteren naar het verhaal over haar andere boek *Eeuwelingen*. Verhalen over mensen die meer dan een eeuw hebben geleefd. Een van hen was Hendrikje van Andel, zij was de oudste vrouw ter wereld en bereikte een leeftijd van 115 jaar. Deze mensen hebben bijzondere verhalen te vertellen, zij zagen bv. de eerste auto in hun dorp rijden, ze overleefden veel anderen en familieleden. Bijzonder was dat zij positief bleven. Het waren indrukwekkende verhalen. Rond 1900 waren er slechts tien honderd+-jarigen in Nederland. Het was een bijzonderheid om deze leeftijd te bereiken. In onze tijd zijn er ca. 2500 mensen die honderd jaar of ouder zijn.

Met grote interesse hebben we naar de mooie verhalen kunnen luisteren en zoals verwacht werd na afloop nog een flink aantal boeken verkocht om thuis nog eens uitgebreid na te lezen.

Lezing van Martijn Spruit op 28 maart 2022. Thijs van Veen doet verslag.

Het is misschien niet iets om trots op te zijn, maar ze komen in vrijwel iedere familie voor: voor-ouders die in aanraking zijn gekomen met Justitie. Dat kan een bekeuring of boete zijn, maar ook een uitgebreid gerechtelijk onderzoek, met een veroordeling en gevangenisstraf.

Wees maar blij als zo'n voorouder in de stamboom voorkomt, want dan heeft deze zijn sporen nagelaten, en is hij of zij terug te vinden in allerlei bronnen. En als het al wat langer geleden is, of het betreft aange trouwde familie, dan is het juist extra leuk.

De spreker, Martijn Spruit, is informatiespecialist en functionaris gegevensbescherming bij het CBG te Den Haag (het CBG wordt voor 45% in stand gehouden door subsidie van de overheid en voor 55% door bijdragen van vrienden, notarissen e.d.; het CBG vervult een rol bij de tv-uitzendingen van *Verborgen Verleden*). Hij besteedde aandacht aan verschillende officiële, dat wil zeggen: gerechtelijke, bronnen maar er zijn ook allerlei zaken te vinden waar je niet onmiddellijk aan denkt. Hij ging vooral in op allerlei bronnen die online te vinden zijn. Daardoor lag de nadruk op de negentiende en twintigste eeuw. Het politieblad geeft veel informatie, met name over veelplegers. Je kunt je wel afvragen in hoeverre het zwemmen zonder zwembroek crimineel is. Het politieblad beslaat de periode van 1852 tot 1947. In het politieblad staan ook de mutaties van veldwachters.

De website gevangeninglas.nl is een website met 1804 afbeeldingen van ontslagen gevangenen afkomstig uit de glasplaatcollectie van het Nationaal Gevangenis museum te Veenhuizen. Elke gevangene waarvan de naam bekend is heeft zijn eigen pagina met detentiegegevens en het misdaadverslag uit de plaatselijke kranten. Enkel

bleken zelfs in groepsverband de misdaad te hebben gepleegd; een partner in crime. Op deze website staan ook uiterlijke kenmerken van de gevangenen. Er zijn signalementskaarten. Het dossier Veenhuizen ligt in het Rijksarchief in Assen. Vormen van criminaliteit zijn misbruik van vrouwen, oplichting en valsheid in geschrifte.

Het Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging betreft de periode na 1945.

Archive.org is een waybackmachine voor het vinden van oude websites. Ook geschikt om digitaal materiaal te verzamelen en doorzoekbaar te maken.

De website gallica.fr geeft veel informatie over Frankrijk en bevat ook duizenden pagina's met processtukken over Mata Hari (Margaretha Geertruida Zelle, geboren Leeuwarden 7 augustus 1876). Op deze website vind je ook *Memoires des Hommes*. Deze website is een kruising van Delfpher.nl, www.wiewaswie.nl en Wikipedia.nl.

De spreker pleit er ook voor om te kijken in lokale archieven, bijvoorbeeld het bekeuringenregister 1878 – 1890 van Hilversum en de veroordeeldenkaarten van Amsterdam. Veel archieven verspreiden nieuwsbrieven met informatie over online gezette archieven. Veel informatie inzake Amersfoort ligt bij Het Utrechts Archief in Utrecht. Bijvoorbeeld over de Belgische vluchtelingen in Amersfoort, ongeveer 100.000 mensen. Het Stadsarchief van Amsterdam bevat ook het politiearchief. Heel veel materiaal uit de regio van Zwolle is naar Zwolle gegaan en aldaar in te zien. De spreker noemde de Vlaardingse kaarten. Onderzoekers zijn te vinden via Tresoar, vooral Leeuwarden.

Hoe weet ik nu wat er bestaat? Er is geen totaal-index. Het CBG is bezig met het indexeren van de boeken van de HAL (Hol-

land Amerika Lijn). De Hollandse Lloyd volgt hierna. Het CBG is ook bezig met het indexeren van 6 miljoen persoonskaarten. De doodsoorzaak van overleden mensen is een beschermd gegeven. Enkele archieven hebben naast de overlijdensakten de doodsbrieftjes waarop de doodsoorzaak vermeld is, maar meestal zijn de doodsbrieftjes vernietigd. Op de persoonskaarten is de doodsoorzaak geheim en daarom afgeplakt. Dispensatie of toestemming voor gebruik van deze gegevens wordt uitsluitend gegeven voor wetenschappelijk onderzoek en voor onderzoek naar erfelijke ziekten.

De spreker besteedde ook aandacht aan de Tweede Wereldoorlog, omdat er enkele interessante raakvlakken zijn. Het hoofdkantoor van de NSB en SS zat in Utrecht aan de Maliebaan. Het boek *Zo zong de NSB* gaat over de Maliebaan in de oorlog. Hier liggen grote gevoeligheden: foute ouders of grootouders, en bij de joden: omgekomen voorouders. Het Joods Monument (zie de website joodsmonument.nl) gedenkt de meer dan 104.000 personen die in Nederland als joden werden vervolgd en de Holocaust niet overleefden. Van de persoonsbewijzen bestaat geen centrale set meer, deze zijn in 1969 vernietigd. Wat betreft identificatiebewijzen spoorde de spreker de mensen aan deze niet weg te gooien, maar naar een publieke instelling te brengen, zoals het CBG, het NIOD of een museum.

De Binnenlandse Strijdkrachten (BS; officieel: Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten) vormden een op 5 september 1944 officieel opgezette bundeling van de tot dan toe weinig samenwerkende eigenlijke verzetsgroepen in Nederland. De Binnenlandse Strijdkrachten kwamen dan ook voort uit de drie belangrijkste verzetsgroepen: de Ordedienst (OD), de Landelijke Organisatie voor Hulp aan Onderduikers / Landelijke Knokploegen (LO/LKP) en de Raad van Verzet (RVV).

www.oorlogslevens.nl is de publieks-

website van het NIOD (Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies). In het Arolsen-archief (Arolsen Archives) is heel veel te vinden, maar soms wel moeilijk. BB-leden hadden een identificatiebewijs om bruggen te passeren. Politiekwartierstaten van politieambtenaren en niet-joodverklaringen worden gedigitaliseerd, komen online en worden gedeeld met www.oorlogslevens.nl. Verder noemde de spreker: kwartierstaten Binnenlandse Zaken, materiaal van Jurriaan van Tol, Nationale Jeugdstorm Kleine Kwartierstaat, Sterbeurkunde (Duitse aktes, het CBG heeft er 45.000, deze zitten ook in www.oorlogslevens.nl), Heiratsurkunden, Geburtsurkunden (met Nederlandse connectie, bij het CBG), de Collectie Calmeyer (onderzoek naar Joodse connectie. De collectie is genoemd naar dr. Hans-Georg Calmeyer, een Duits jurist, die in Nederland in 1941 benoemd werd tot hoofd van de Abteilung Innere Verwaltung. Hij was belast met onderzoek naar die gevallen waarin twijfel bestond over iemands joodse afkomst. Ingevolge beslissing van de commissaris-generaal voor bestuur en justitie (Verordening 6/1941) werd een onderzoek ingesteld naar Nederlanders die geheel of gedeeltelijk van Joodse afkomst waren. De Joodse Nederlanders werden op de Calmeyer-lijst geplaatst. De collectie bevat stukken van de rijksinspectie voor de bevolkingsregisters. De collectie bevat ook correspondentie met gemeenten en ongeordende correspondentie. Naast de 34 meter stukken omvat de collectie ook vier fichebakken en dit alles is geordend op achternaam. De stukken uit deze collectie zijn bij het CBG beperkt toegankelijk, op aanvraag beschikbaar. Er komt steeds meer pleidooi voor openbaarmaking van dergelijke bronnen.

Via het algemene politieblad worden ook joden gezocht, deze zijn waarschijnlijk ondergedoken. Al met al was dit een zeer informatieve bijeenkomst.

Excursie Fort Vechten vrijdagmiddag 8 april 2022

door Gerrie Overweel

Foto Marcel van de Krol

Gelukkig konden we op vrijdagmiddag 8 april met verenigingsvrienden weer meedoen aan een excursie. Het doel was: Fort Vechten in Bunnik.

26 leden, soms met partners, hebben zich aangemeld. Helaas moesten enkelen zich afmelden vanwege familieomstandigheden of ziekteverschijnselen van corona. Uiteindelijk hebben 19 mensen genoten van de rondleiding en een prachtig verhaal over het fort. Zowel binnen als buiten het fort was te zien hoe het leven van soldaten geweest moet zijn in tijden dat men er actief woonde en werkte.

Fort bij Vechten was onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het is het op één na grootste fort en gebouwd tussen 1867 en 1870. Het fort kent een rijke historie. In een deel van het fort is het Waterliniemu-

seum gevestigd. Na de rondleiding heeft een aantal mensen hier nog een bezoek gebracht.

Fijn dat we ook op informele wijze elkaar weer konden ontmoeten. Heeft u een tip voor een excursie volgend jaar? We zijn reuze benieuwd, geef het ons door.

Foto Marcel van de Krol

Geboren, een!

Lezing door Jan Nicolaas Noorlandt op 12 april 2022. Gerrie Overweel doet verslag.

Een geweldig interessant verhaal vertelde Jan Nicolaas Noorlandt. Het thema: de geschiedenis van geboortekaartjes.

Een kort verslag voor ons blad. Wie aanwezig was heeft alle details gehoord, wie er niet was die middag heeft echt veel gemist.

Wat valt er te vertellen over deze kaartjes? Er kwamen heel wat onderwerpen aan bod.

Geboortekaartjes zijn leuk, maar de mens erachter is veel boeiender. Wat heeft een ouder te vertellen via dit kaartje? Is de traditie van een geboortekaartje typisch Nederlands? De ontwikkeling van de tekst van formeel naar informeel. De tekstuele verandering enz.

Rond 1900 werden de eerste geboortekaartjes gestuurd, keurig witte kaartjes met een heel sobere tekst, als een mededeling. Er zijn mogelijk twee redenen voor het sturen van kaartjes. De eerste is van economische aard, een drukker biedt kaartjes aan, er is aanbod dus gingen mensen erop in. Een andere reden is dat mensen steeds verder uit elkaar gingen wonen en men elkaar op de hoogte wilde houden. Er waren kaartjes in verschillende prijsklassen. Tot ver in de zestiger jaren waren de financiële omstandigheden van de ouders belangrijk bij het wel of

niet sturen van kaartjes.

Aan de tekst kon men aflezen of het gezin godsdienstig was en welk geloof men had. Een katholiek kind kreeg vaak een doopnaam van een heilige. Soms werd de doop vermeld en werden namen genoemd van een peter en meter. Ook de tekst onderging een ontwikkeling. *Met blijdschap en dankbaarheid* werd later *blij en dankbaar*. Tot in onze tijd woorden als: *dolblij en super trots melden wij*. ...

Na een adoptie werd op het kaartje weer een andere tekst geschreven, bv. *Niet onder mijn hart maar in mijn hart gedragen*.

In de jaren negentig komen er een ander soort teksten en gedichtjes: *wilt u mijn teentjes komen tellen, dan graag eerst even bellen*. Soms met rusttijden erbij vermeld. Steeds vaker kregen ook broer en zus een belangrijkere rol in de tekst. De teksten worden veel creatiever.

Dan zijn er nog invloeden van de cultuur, rose/blauw, de tekenaars en uitgevers. Kortom er is veel informatie te ontdekken en af te lezen van een geboortekaartje.

Jan Nicolaas Noorlandt schreef een boekje over dit onderwerp. Belangstellenden konden het die middag voor €10 verkrijgen.

Tienminutenpraatjes

Maandagavond 16 mei 2022. Lex van der Linden doet verslag.

Na de algemene ledenvergadering van onze afdeling waren er de gebruikelijke tienminutenpraatjes.

verre verwanten

Het spits werd afgebeten door Jan Troost die enthousiast vertelde over zijn toevallige vondsten na het intikken van een naam, en genealogie als toevoeging, in Google. Na het ingeven van de naam van zijn partner

kwamen er veel resultaten tevoorschijn van diverse websites zoals b.v. Familysearch, WieWasWie, Archieven.nl en Genealogie-online. Na onderzoek bleek dat Jan en zijn partner 10 generaties eerder aan elkaar gelinkt konden worden. Maar ook konden ze beiden gekoppeld worden aan Tjeenk Wil-link (uitgeversgeslacht) en Yvette Hoitink (beroepsgenealoog). Yvette gaf aan dat Jan

en zijn partner ook weer familie waren van Hendrickje Stoffels, bekend als geliefde van Rembrandt.

De kern van zijn verhaal was dat het wonderlijk is hoeveel een simpele zoekopdracht in Google kan opleveren. Maar ook hoe onze voorouders door verhuizingen over heel Nederland hun sporen hebben nagelaten en waar zij elkaar ontmoeten op locaties ver van hun geboortegrond. Jan zijn voorouders zitten door verhuizingen vanwege verplaatsing van hun werkzaamheden of omdat ze op zoek waren naar werk zowel in west- als oost-Nederland, ook zitten er Duitse voorouders bij. Want zoals bij velen van ons zijn er familietakken die van over de grenzen komen.

strooien hoedje

Het tweede praatje werd gehouden door Gerrie Overweel, onze secretaris. Zij deed dit met haar strooien vakantiehoedje. Zo'n vijftien jaar geleden werd haar door een jonkheer gevraagd om te helpen met het uitzoeken van de voorouders. Gerrie heeft toen de kwartierstaat uitgezocht van de vrouw van de jonkheer. Door alle afbeeldingen die zij te zien kreeg van familieleden vroeg zij zich af waarom er in de 18^e en 19^e eeuw zoveel gegoede personen een strooien hoedje op hadden, waar die vandaan kwamen en wie die maakten.

Na het nodige uitzoekwerk bleek dat de oorsprong lag in het gebied tussen Maas-tricht en Luik langs het riviertje de Jeker. Dit was een arm gebied en in de 17^e – 18^e eeuw begon men hier van stro hoedjes te maken om die vervolgens in de steden te gaan verkopen. Dit ging van generatie op generatie en het werd steeds meer mode voor de gegoede burgerij om er een te dragen. De makers gingen dan ook voor de laatste mode naar Parijs om daar de ideeën op te doen, daarna de hoedjes te maken volgens deze mode en deze in de grotere steden in het westen te verkopen. Dit liep zo

goed dat men zelfs winkels ging openen, eerst in Den Haag, daarna in Amsterdam en andere plaatsen. Zo bleken dus de eerste generaties te zijn begonnen als seizoenarbeider wat na verloop van tijd overging in reiziger/handelaar om tenslotte bij de latere generatie te eindigen als winkeleigenaar. In de 18^e en 19^e eeuw was dit modeverschijnsel een zeer lucratieve handel die eind 19^e en begin 20^e eeuw weer van het toneel verdween.

dna

Daarna was het de beurt aan Willem van Maren die een kort verhaal hield over dna. Bij het geven van zijn cursussen merkte hij dat er veel misverstanden zijn over dna-onderzoek. En dat dna-onderzoek voor genealogie niets heeft te maken met het dna-onderzoek bij b.v. misdrijven. De erfelijke massa die wordt doorgegeven bestaat uit 23 chromosomen. Deeltjes, waarbij de vaders dit wel doorgeven aan de zonen maar niet aan de dochters en de moeders dit juist wel aan zonen en dochters doorgeven.

Dna-onderzoek voor genealogische doeleinden heeft alleen zin als er een gerichte vraag moet worden beantwoord die het liefst ook nog binnen de zes voorgaande generaties ligt. Dna afgeven om als uitkomst te krijgen dat er zoveel procent oorsprong in Scandinavië zit en zoveel in Oost-Europa zegt eigenlijk niets. Van een bevolkingsgroep (stam) die in een ver verleden van b.v. Zuid-Europa naar het noorden trok kan er best een aantal in het huidige Nederland zijn achtergebleven terwijl de rest naar Scandinavië doortrok. Om dan nu te zeggen dat je voorouders uit Scandinavië komen is dus onjuist als deze groep ooit uit b.v. Zuid-Frankrijk is gekomen. Dit is dan ook geen genealogie maar genetica, een heel andere tak van sport.

Waar komt die naam vandaan?

Na de koffiepauze was er nog een bijzonder verhaal door Gerrie Overweel. Haar

oma is geboren op 22-11-1899 en bij haar 80-jarige verjaardag in 1979 werd besloten om daar iets bijzonders van te maken. Familieleden werden ingeschakeld waaronder een neef die de kantine van een sportcomplex beheerde zodat er ook een locatie was. Gerrie en haar vader besloten een stamboom te maken als cadeau en alle voorkomende naamgenoten werden uitgenodigd. Van een van de familieleden kreeg Gerrie later een boekje met als titel *Geslachtswijzer van Van Der Berg*.

Dat was natuurlijk prachtig, vooral omdat voorin stond dat de oudste voorouder was *Dumont, geboren in Frankrijk, 1670*. Dit zou dus vast een familie zijn die Hugenoten als voorouders had. Wat wel als eerste opviel was dat alle voorouders een min of meer Hollandse voornaam hadden, maar daar zou vast wel een reden voor zijn te

vinden. Omdat nergens vermeld stond waar deze Franse voorouder was geboren werd het een lange zoektocht van ruim 20 jaar. In die tijd zijn er vele sporen gevolgd maar nooit werd duidelijk waar deze familie vandaan kwam uit Frankrijk. Tot op een bepaald moment door een heer Van der Berg contact werd gelegd die aangaf dat deze familie uit Amerongen kwam. Vreemd, dat kon toch niet want het waren toch Fransen? Na het nodige onderzoek dat zij toen gezamenlijk hebben uitgevoerd werd uiteindelijk duidelijk dat de samensteller van dit boekje het blijkaar wel leuk vond om de oudste voorouder uit Frankrijk te laten komen. Hiermee werd iedereen dus op een verkeerd spoor gezet. Zo blijkt maar weer dat ook voor *uitgezochte* stambomen een controle noodzakelijk is, zeker als er geen bronnen worden genoemd.

Lui, incompetent of niet wakker?

door Jelle Kaastra

Inleiding

Mijn echtgenote is een rechtstreekse afstammeling van Carl Philip Eickhoff, een immigrant uit het Koninkrijk Hannover. Deze Philip, zoals hij wel kortweg werd genoemd, was op 5 mei 1801 geboren te Uchte, Hannover. Net als veel andere oosterburen zocht ook hij het geluk in het westen. Hij was nog maar 21 jaar oud, toen hij in 1823 zijn eerste kind verwekte bij de 19-jarige Aagje van der Ster uit Montfoort. Het stel woonde achtereenvolgens te Jisp, Nieuwenhoorn, Oude en Nieuwe Struiten en Amsterdam, waar hij als kanaalwerker de kost verdiende. Ze kregen vijf kinderen voor ze trouwden. Na het huwelijk op 10-4-1833 volgden er nog drie kinderen. De eerste vijf kinderen werden bij het huwelijk geëcht, hoewel ze bij de geboorte al wel de achternaam van de vader hadden meegekregen.

Als genealoog ben je natuurlijk geïnteresseerd in de ouders van deze immigrant, en ook naar de vraag waarom hij zo laat trouwde. De huwelijksbijlagen zijn dan de bron waar je naar moet kijken, en gelukkig stonden de scans daarvan als eerste op de tweede filmrol van dat jaar bij familysearch.org (deze film heeft maar liefst 3202 afbeeldingen). De bijlagen vermeldten zoals het hoort de overlijdensdata van beide ouders van Philip, die ik braaf noteerde en daarmee was de kous af. Als ik ooit tijd zou hebben, zou ik wellicht eens in Uchte op bezoek bij de predikant kunnen gaan om het kerkboek in te kijken, zo dacht ik destijds, om deze familie verder uit te zoeken.

Het late huwelijk weet ik aan een vermoedelijk wat minder burgerlijk besef bij deze werkmans, die zijn karige brood verdiende met graven, baggeren en modderen. Ik werd daarin versterkt doordat hij om vier

uur 's nachts overleed op de Oudezijds Achterburgwal in Amsterdam, en zijn overlijden werd aangegeven door een suppoost van het sterfhuys. De wallen in Amsterdam hebben een bepaalde reputatie, zo vertelt men.

Nieuwe inzichten

Jaren later, en wel op 15 februari 2022, woonde ik een lezing bij van onze NGV-afdeling Amersfoort en omstreken (zie blz. 55 in dit nummer). De spreker Rob Dix vertelde over de mogelijkheden van genealogisch onderzoek in Duitsland en wees daarbij op de websites van de Roomse (matricula-online.eu) en Protestantse (archion.de) kerken in Duitsland. In mijn eigen voorgeslacht had ik twee Duitse immigranten. De RK-site is gratis, voor de protestantse site moet je € 20 betalen voor een maand onbeperkt toegang. Als zuinige calvinist besloot ik om, toen ik de gegevens van mijn eigen voorouders gevonden had, nog binnen diezelfde maand eens verder te zoeken naar de oorsprong van de familie Eickhoff. De protestantse kerkboeken van Uchte zijn vanaf 1728 bewaard, dus ik heb de familie van Philip Eickhoff deels tot en met zijn overgrootouders kunnen reconstrueren.

Huwelijksbijlagen

En passant besloot ik ook de overlijdensgegevens van zijn ouders, zoals die in de huwelijksbijlagen van Amsterdam vermeld stonden, te verifiëren in de gescande kerkboeken. Tot mijn grote verrassing klopte er niets van de gegevens in die huwelijksbijlagen. De vader George (doopnamen Johann Jürgen) was overleden op 12 september 1813, en niet op 6 januari 1814 zoals de huwelijksbijlagen vermelden, en het overlijden van de moeder Maria Elisabeth Witte staat, voor zover ik kon vinden, helemaal niet in het kerkboek, en zeker niet op de in Amsterdam aangegeven datum van 8 oktober 1816.

Dat is toch wel verbazend, zeker als men

kijkt naar de originele tekst uit de huwelijksbijlagen:

Extract aus dem Kirchebuche der Gemeinde zur Uchte

Im Jahr eintausend achthundert und vierzehn /1814/ den 6 Januar ist gestorben Johann Jürgen Eickhoff und im Jahr eintausend achthundert und sechszechn /1816/ den 8.t Octob: ist gestorben Maria Elisabeth gebahren Witten. Extrahiert Uchte den 19.ten April 1829. W. Barmeister Prediger in Ucht

Die Richtigkeit des obigen wird vom Königliches Amt zertifiziert. Königl. Grosbuch Hannover Amt Uchte 4 May 1829 Clemens von der Decken (met stempel).

(in Nederlands afschrift Amsterdam 25 Maart 1833, H.D.B. Kaiser, beëdigd translateur)

De Consul van Zijne groot Brittannische Majesteit voor het Koninkrijk Hannover, verklaart mits deze dat ommestaande acte alle teekenen van Echtheid draagt en als zoodanig door den zelven en Zijne kwaliteit, ten allen tijde zal worden aanerkend.

Amsterdam, 9 April 1833, J.C. Mauhis Jr.

Deed die predikant Barmeister maar wat? Was hij lui of incompetent? Deze al dan niet opzettelijke fout werd bekrachtigd door achtereenvolgens de burgerlijke autoriteiten in Uchte, de tolk, de consul van Hannover, en tenslotte de gemeente Amsterdam. Echter gegeven de communicatiemogelijkheden van die tijd valt de laatsten weinig te verwijten.

Waarom zo laat gehuwd?

Maar laat ik niet met de vinger naar een ander wijzen. Was ik ook lui, incompetent of niet wakker genoeg? Ik had verondersteld dat Philip er niet de hoogste moraal op nahield: tien jaar samenwonen en vijf kinderen krijgen alvorens te trouwen, en overlijden op de wallen. Dat beeld moet echter herzien worden.

De oplettende lezer zal gezien hebben dat het overlijdensextract van zijn ouders

al op 19 april 1829 is afgegeven, vier jaar voor het huwelijk van Philip Eickhoff. Hij heeft dus al veel eerder gepoogd een en ander te regelen. Maar in die tijd moet het voor een hardwerkende kanaalwerker, die zelf niet kon schrijven, moeilijk geweest zijn om alle voor een huwelijk benodigde papieren te verwerven uit het buitenland. En ook het verkrijgen van de geboortecertificaten van zijn vijf kinderen, die bij het huwelijk geëcht werden, was niet eenvoudig. Die moesten uit deels heel kleine gemeentehuizen in Holland verkregen worden, waar de kinderen met verschillende achternamen als Eekhoff, Eekhof en zelfs Bekhof ingeschreven stonden (in het laatste geval was de naam van de vader zelfs verbasterd tot Vali Bekhof!).

Moeder leeft nog

De grootste verrassing voor mij was echter de vondst van het overlijden van de moeder van Philip, Marie Elisabeth Witte. Ik schreef eerder al dat ze niet in 1816 overleden was, zoals de huwelijksbijlagen vermeldden. Door het uitpluizen van de kerkboeken van Uchte vond ik dat ze vijf maanden na de dood van haar man nog beviel van een zoon, en tien jaar later hertrouwde (in de akte Marie Elies. Eikhoff Wittwe genoemd) met ene Heinrich Spriek. Zij overleed te Uchte 17 januari 1838 als Marie Elisabeth Spriek, vrouw van Heinrich Spriek en dochter van Jobst Heinrich Witte. Aha, daar komt de naam Witte dus weer terug. De leeftijd bij overlijden (63 jaar en 3 maanden) zit er twee jaar naast, maar verder klopt alles met de inschrijving in het doopregister, waar ze als Sophie Marie Elisabeth is vermeld, geboren op 23 oktober 1776. De moeder van Philip leefde dus nog toen hij huwde, maar hij heeft dat waarschijnlijk nooit geweten! En zij leefde nog in Uchte, toen de predikant aldaar meldde dat ze al jaren eerder overleden was.

Plaats van overlijden

Tenslotte nog iets over het overlijden van Philip. Ik was benieuwd in welk pand hij nu echt was overleden. Via de site van het gemeentearchief van Amsterdam kon ik het adres achterhalen van de eerste getuige van het overlijden van Philip, de suppoost Jan Sperwer van Olij op de Oudezijds Achterburgwal. Deze laatste was twaalf jaar later inwonend portier van het Binnengasthuis ... aan de Oudezijds Achterburgwal 34.

INGANG VAN 'T GASTHUIS.

De ingang van het Binnengasthuis. J. Mijling, naar Jacobus Versteegen, 1750–1800. Collectie Rijksmuseum

Philip was dus geen schuinsmarcheerder, maar een hardwerkende kanaalwerker, die in het ziekenhuis overleed, door ziekte of verwonding die wellicht veroorzaakt was door de zware arbeidsomstandigheden.

Conclusie

Twee lessen uit dit verhaal:

- 1^e zelfs officieel ogende documenten kunnen ernstige fouten bevatten.
- 2^e kijk kritisch naar je eigen aannames, en lees goed; sommige details zoals de namen van getuigen of data van akten kunnen je waardevolle inzichten opleveren.

Het zware leven van een landverhuizer

door Jelle Kaastra

Naar aanleiding van het vorige verhaal heb ik me verder verdiept in het voor- en nageslacht van Philip Eickhoff en diens lotgevalen. Er rijst een beeld op van een zwaar leven in moeilijke tijden. Ik licht dat hieronder verder toe.

Uchte

Carl Philip Eickhoff (roepnaam Philip) vertrok begin 19e eeuw uit Uchte naar Holland. Het dorp Uchte maakt tegenwoordig deel uit van de Duits deelstaat Niedersachsen. Het ligt 56 km ten westen van Hannover en 63 km ten zuiden van Bremen. Naar de Nederlandse grens is het 120 km reizen.

Uchte bevindt zich in het vlakke deel van het stroomgebied van de Weser. Deze rivier stroomt 8 km ten oosten van het dorp. Aan de andere kant van het dorp ligt een oud en groot moerasgebied, waarin indertijd een prehistorisch veenlijk is gevonden.

Rond 1700 behoorde het dorp met de omliggende gehuchten als een exclave bij het landgraafschap Hessen-Kassel. Landgraaf Karel regeerde tussen 1670–1730, de periode waarin de grootouders en overgrootouders van Philip Eickhoff leefden. Deze landgraaf is onder andere bekend als vader van de in Nederland welbekende "Marijke Meu", die jarenlang vanuit het stadhoudelijk hof te Leeuwarden regentes was over haar zoon Willem IV en kleinzoon Willem V.

Over militairen en grote gezinnen

Landgraaf Karel bouwde een groot leger op. Philip Müller (1711–1766) was ruiter in dat leger. Hij vestigde zich rond 1730 te Uchte, waar hij zijn bruid Maria Agnese Lohmeier ontmoette, telg uit een lokale familie. Zij zouden de overgrootouders worden van Philip Eickhoff, via een van hun jongere dochters, Maria Elisabeth (1746–

1812). Zij trouwde eveneens een militair, de fuselier Jobst Witte uit het naburige Stolzenau. Hij vestigde zich net als zijn schoonvader in Uchte. Daar diende hij eerst als knecht bij zijn zwager, de molenaar Gerd Thierman. Later zou hij zelf molenaar worden. De jongste broer van Maria Elisabeth begon zijn carrière ook als fuselier, maar eindigde als waard te Uchte, als vader van maar liefst 14 kinderen. Maria Elisabeth baarde "slechts" 9 kinderen.

We zien hier twee karakteristieken van Uchte: militairen en grote gezinnen. Voor wat betreft de militairen: de opvolgers van landgraaf Karel gingen door met het opbouwen van grote legers. Het verhuren van militairen leverde flink wat geld op voor de staatskas. Zo vinden we in de overlijdensboeken van Uchte de namen van verschillende militairen vermeld, die onder Britse vlag gesneuveld zijn in de Verenigde Staten van Amerika, in de strijd tegen de Amerikaanse opstandelingen. Een 19-jarige neef van Philips vader kwam ook op deze wijze om in Amerika. Opmerkelijk is verder een Duitse versie van de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring van 4 juli 1776, die achterin het betreffende kerkenboek van Uchte is opgenomen. We zien hier de voorboden van een nieuwe tijd met sterke veranderingen van de bestaande politieke standpunten en bestuurlijke structuren.

Een ander aspect van Uchte, de grote gezinnen, is ook goed terug te vinden in de overlijdensregisters. Er kwamen geregeld pokkenepidemieën voor, waarbij tientallen mensen, vooral kinderen, massaal kwamen te overlijden binnen een periode van een paar maanden. Ook andere besmettelijke ziektes zoals mazelen eisten hun tol. Zo stierven vier van de negen kinderen van het bovengenoemde echtpaar Witte-Müller

voordat ze volwassen waren, en van de 14 kinderen van de broer van Maria Elisabeth werden er maar 5 volwassen.

De ouders van Philip

Het vierde kind van Jobst Witte en Maria Elisabeth Müller werd naar de moeder vernoemd. Deze Maria Elisabeth Witte (1776–1838) huwde in 1795 de akkerman George Eickhoff (1757–1813), de vader van Philip. Hij was genoemd naar zijn opa aan moeders kant, Jürgen (= George) Meijer (1701–1748). Bij diens overlijden in 1748 staat als bijnaam *Hanckmaier* vermeld, wat erop kan duiden dat hij als *hannekemaaier*, seizoenarbeider, in Nederland gewerkt kan hebben. De term hannekemaaiër heeft er mee te maken dat veel van die maaiers Hannes (Johannes) heetten. Ook veel van de Eickhoffs in Uchte hadden Johan als eerste doopnaam: Johan Jürgen, Johan Heinrich, Johan Wilhelm, Johan Ernst, Johan Erich. De tweede doopnaam was dan de roepnaam.

George en Maria Elisabeth kregen acht kinderen, waaronder Philip, die naar Nederland zou vertrekken. Hij werd op 5 mei 1801 geboren, en was vernoemd naar zijn eerderegenoemde overgrootvader Philip Müller. Het is dan ook begrijpelijk dat de doopgetuige zijn naamgenoot Heinrich Philip Brocate was, een neef van zijn moeder en kleinzoon van Müller.

De Franse tijd

Zes jaar later, in 1807, werd Uchte onderdeel van het Koninkrijk Westfalen, een vazalstaat van Frankrijk waarover net als in het Koninkrijk Holland een broer van Napoleon regeerde. Philip was twaalf jaar oud toen zijn vader overleed op 12 september 1813. Dat was één maand voor Napoleon in 1813 door de volkerenslag bij Leipzig de controle over Duitsland verloor.

De macht van de Fransen wankelde al eerder. Daarvan meldt het kerkboek van Uchte een tragisch geval. In Uchte was een Franse gendarme gelegerd, Anton Maria

Falchero, naar ik vermoed afkomstig uit de omgeving van Turijn. Een meisje uit Uchte was voor zijn charmes gevallen en zwanger geraakt. Maar Falchero nam zijn verantwoordelijkheid als vader, en trouwde precies tien dagen voor de geboorte van hun lentezoontje op 21 maart 1813. Helaas kon hij niet lang genieten van het prille geluk. Op maandagochtend 26 april was hij elders op missie. Om 9 uur 's morgens werd hij daar door enkele landarbeiders doodgeschoten en in de buurt begraven. Zijn weduwe zou twee jaar later hertrouwen met de jongste oom van Philip Eickhoff.

In 1816, na de val van Napoleon, viel Uchte onder het Koninkrijk Hannover. In datzelfde jaar deed Philip zoals gebruikelijk rond zijn 14^e levensjaar *Konfirmation* in de plaatselijke kerk.

Werk vinden in Holland

Ergens tussen 1816 en 1822 is Philip naar Holland vertrokken, want rond de jaarwisseling naar 1823 moet hij zijn eerste kind verwekt hebben, dat in het Noordhollandse Jisp geboren wordt. De moeder van het kind is Aagje van der Ster, geboren in Montfoort. Zij wordt tien jaar later de vrouw van Philip. Aagje is mogelijk met haar vijf jaar oudere zus Jacoba en haar Woerdense vriend Jan mee naar Noord-Holland gekomen. Dat laatste stel treffen we in september 1821 aan in Akersloot. Zij hebben geen vaste woon- of verblijfplaats, maar ze zijn daar wanneer Jacoba een kind baart. Een maand later trouwen ze. Jan was werkzaam als arbeider aan het Groot Kanaal.

Philip is ook arbeider en verblijft aan het Groot Kanaal. Gezien latere vermeldingen als *kanaalwerker* zal hij dus net als zijn zwager gewerkt hebben aan het Noord-Hollandsch Kanaal, dat tussen 1819 en 1825 gegraven werd van Amsterdam naar Den Helder, in opdracht van Koning Willem I om de Amsterdamse haven beter bereikbaar te maken voor zeeschepen. Het was zwaar

werk. Wikipedia vermeldt daar het volgende over:

Met het werk werd in de zomer van 1819 begonnen; er werd met de schop gegraven door een leger van 9.000 slecht betaalde arbeiders. De lonen, door Jan Blanken vastgesteld op 1,30 gulden per dag voor een ongeschoolde arbeider, lagen in de werkelijkheid op 50 cent per dag. De werkzaamheden waren zwaar, alles gebeurde met schoppen, kruiwagens en paarden, en de behuizing en voeding waren slecht. De aannemers waren verantwoordelijk voor de behuizing van het personeel, maar dit gebeurde niet altijd en veel mensen woonden in zelfgemaakte bouwsels dicht bij de werkplek. Vooral in de winter was het leed groot. Regelmatig waren er ongeregeldheden en de regering werd genoodzaakt militaire eenheden langs het kanaal te stationeren om de controle te behouden.

Het kanaal had een lengte van 80 kilometer. Het was 40 meter breed aan de waterspiegel en had een diepte van 6 tot 7 meter over een bodembreedte van bijna 10 meter. Het was destijds het breedste en diepste kanaal ter wereld. Het kanaal heeft zo'n 11 miljoen gulden gekost en de aanleg duurde ongeveer vijf jaar.

Het ene kanaal na het andere

Na het voltooien van het kanaal woont Philip in 1826 nog in Jisp, waar zijn tweede kind geboren wordt. Maar er moet brood op de plank komen. Ook hier schiet Koning Willem I te hulp: na het verbeteren van de bereikbaarheid van Amsterdam over zee komt nu Rotterdam aan de beurt. Tussen 1827–1830 wordt het Kanaal door Voorne gegraven¹. Philips derde kind wordt dan ook in 1828 in Nieuwenhoorn geboren, en het

vierde kind in 1829 in Oude en Nieuwe Struiten. Beide plaatsen zijn tegenwoordig wijken van Hellevoetsluis.

In 1831 en 1833, wanneer het werk op Voorne klaar is, treffen we Philip aan in Amsterdam. In 1832 ontstond daar het Oosterdok en het Westerdok, en ik vermoed dat hij bij werkzaamheden betrokken was om die havens te realiseren.

Weer twee jaar later wordt een zoon geboren in Den Helder, en nog twee jaar later een zoon in Haarlem. Die laatste keer staat hij vermeld als zandschipper, wonende in een schip "leggende" aan de Hooimarkt. Hij was toen afwezig, en daarom deed de vroedvrouw aangifte, met als getuigen twee andere zandschippers, Pieter Klinkenberg (42 jaar) en Hendrik Haakman (46 jaar).

De zandschipper. Jozef Israëls, 1887. Collectie Rijksmuseum

Daarna treffen we Philip weer aan in Amsterdam. Hij heeft daar nog twee jaar geleefd. Hij overleed in het Binnengasthuis op 8 maart 1839, nog maar 37 jaar oud en niet onwaarschijnlijk lichamelijk versleten. Zijn weduwe Aagje van der Ster zou 90 jaar oud worden en met haar kinderen in de Haarlemmermeer terechtkomen.

¹ stadsmuseum-hellevoetsluis.nl/tijd-lijn/kanaal-door-voorne-met-de-hand-gegraven

Inleiding

Op 4 mei worden jaarlijks de mensen die in de Tweede Wereldoorlog zijn gesneuveld, herdacht. In veel families zijn er slachtoffers te betreuren en nabestaanden. De generatie die de periode 1940-1945 bewust heeft meegemaakt en die de verhalen en ervaringen aan den lijve heeft ondervonden dunt langzamerhand uit.

Zelf ben ik van net na de oorlog, maar in mijn familie aan moeders kant is weliswaar het nodige gebeurd, maar werd er nooit echt over gesproken. Mijn grootvader was bij een razzia opgepakt en naar een concentratiekamp getransporteerd en is nooit teruggekomen.

Toen ik startte met genealogie waren mijn ouders en grootouders overleden en bleven veel vragen over. Op diverse plekken vond ik wel informatie en snippets, maar heb nooit kunnen reconstrueren wat voor man mijn grootvader was. Alleen de jongere zus van mijn moeder heeft haar vader wel gekend, was toen vrij jong en heeft het toen gebeurde verdrongen en eigenlijk nooit verwerkt. Dat bleek bij het overlijden van haar echtgenoot. De nacht van de razzia waarbij haar vader werd weggevoerd kwam terug in nachtmerries en werd door haar herbeleefd. In gesprekken met andere nabestaanden van oorlogsslachtoffers blijkt het fenomeen er niet over te kunnen praten veelvuldig voor te komen. Zelfs de kinderen van mijn tante hadden nooit iets over het gebeurde met hun opa in de oorlog van hun moeder gehoord.

Veel indruk op mij maakte een YouTube-filmpje met een soortgelijke traumatische ervaring van een nabestaande dochter van een ander slachtoffer die bij dezelfde razzia werd gearresteerd. Dit filmpje is te vinden in de volgende link en is waard om te bekijken: [youtube.com/watch?v=uyV2tvBGP8c&ab_channel=RTVOost](https://www.youtube.com/watch?v=uyV2tvBGP8c&ab_channel=RTVOost)

Qua fase in de oorlog: Nederland was toen nog volop bezet door de Duitsers; er waren sterke geruchten dat de bevrijding snel zou volgen, want het zuiden was al vrij. De geruchten zorgden er voor dat verschillende Nazi en Nederlandse collaborateurs vluchtten op weg naar een goed heenkomen. De Sicherheits Dienst (SD), die ook Nederlanders in dienst had, was belast met het opsporen en de arrestatie van Joden, en mensen die bij het verzet waren aangesloten bleven actief. Hun activiteit en represaillemaatregelen werden strenger. Na aanslagen werden niet alleen daders opgespoord, maar ook lukraak gijzelaars gearresteerd en naar concentratiekampen gestuurd. De meest bekende was de razzia in Putten met 552 slachtoffers na een aanslag op een hoge Duitse militair.

Zo ook de razzia die in Staphorst, de plaats waar mijn grootouders toen woonden, plaats vond. In de nacht van 30 op 31 augustus 1944 werden in die plaats 20 inwoners (middenstanders) gearresteerd als wraakactie vanwege een aanslag op een kampeider van het werkkamp Beugelen dat in de gemeente Staphorst was gevestigd. De man overleefde en deed zijn best wat er was gebeurd te bagatelliseren. Daarom was de verwachting dan ook dat de gearresteerden, die naar het Kamp Amersfoort waren getransporteerd, weer snel vrijgelaten zouden worden. Maar toen het verzet een tweede aanslag met dodelijke afloop op een Nederlandse SS Officier pleegde die met dolle dinsdag was gevlucht, ging dat niet door. Integendeel, alle 20 mannen werden op de trein gezet naar het concentratiekamp Neuengamme in Noord-Duitsland. Niemand is ooit teruggekomen in zijn woonplaats en heeft familie, vrouwen en kinderen terugge-

zien.

Vervolgens ga ik verder met iets te vertellen over het wel en wee van mijn opa Gerrit Hellendoorn, die ik nooit gekend heb. Natuurlijk blijf ik informatie missen omdat er geen antwoord meer komt. Diegenen die me meer hadden kunnen vertellen zijn inmiddels niet meer onder ons. Dit toont eigenlijk aan, dat je wil je genealogie completer kunnen maken, het beste zo vroeg mogelijk met genealogie kunt starten. De weg naar het NGV-lidmaatschap heb ik dan ook als een logische keus ervaren.

Beknopte levensloop van Gerrit Hellendoorn

Geboren in Meppel, 22 november 1900
– Overleden in: Engerhafe-Aurich, 18 december 1945.

Gerrit Hellendoorn werd geboren in Meppel. Zijn voorvader Gerrit Jans Hellendoorn had zich vanuit Ommen aldaar in 1792 gevestigd. In Meppel vonden veel leden van de familie Hellendoorn hun thuis.

Gerrit is geboren op 22 november 1900, was het achter-achterkleinkind van Gerrit Jans Hellendoorn en het derde kind van zijn ouders Jacob Hellendoorn en Henderika van Urk. Hij had twee oudere zussen: Femmigje (Fem), geboren in 1895, en Margje (Marie), geboren in 1897. Met deze drie kinderen was het gezin Hellendoorn-van Urk compleet.

Hoewel zijn familie al enkele generaties in Meppel woonde, zou Gerrit Hellendoorn uit deze stad vertrekken. Daar zag het aanvankelijk niet naar uit. Na zijn lagereschooltijd vervulde Gerrit verschillende betrekkingen in Meppel. Hij trad op zijn dertiende in dienst bij uitgeverij Boom & Co, toen uitgever van de regionale Meppeler Courant die nog steeds wordt uitgegeven. Gerrit werkte vanaf zijn zestiende jaar bij notaris G.P.A. Focken te Meppel en vanaf 1919 tot hij in militaire dienst moest bij notaris J.C. van Andel in Staphorst. Gerrit bleef toen wonen

in Meppel.

Ook na zijn diensttijd in 1920, waarbij hij gelegen was in Harderwijk, vond hij een baan in Meppel, dit keer als boekhouder bij bouwmaterialenhandelaar Arend Zwikker.

Gezin Hellendoorn in ca. 1930

Op zaterdag 27 augustus 1921 trouwde Gerrit in Staphorst met Johanna (Anna) Kremer, eveneens afkomstig uit Meppel. Zij was een dochter van Roelof Kremer en Aaltje van Agteren. Samen kregen ze twee dochters: de oudste, Henderika, vernoemd naar oma Hellendoorn, op 4 maart 1922 en op 8 augustus 1926 volgde hun dochter Aaltje, die werd vernoemd naar oma Kremer. Alles leek voorspoedig te gaan in het gezin. Gerrit had een goed inkomen als boekhouder en was actief als lid van het Meppeler Mannenkoor. Echter, de economische crisis in 1929 gooide roet in het eten. Was tot dan toe Hellendoorns salaris gestaag gegroeid,

van 35 gulden in de maand bij notaris Focken tot 60 gulden bij notaris Van Andel en 100 gulden in de maand bij Arend Zwikker, nu vielen zijn inkomsten ver terug. In 1934 verdiende hij nog maar 65 gulden in de maand – 15 gulden in de week – wat een loondaling van ongeveer 35% betekende. Je ziet hier de gevolgen van de financiële crisis van toen.

Daarnaast trof echter een groter verdriet de familie Hellendoorn: zus Fem was op 15 mei 1920 in Meppel getrouwd met Roelof Nip. Roelof was eigenaar van het gelijknamige schildersbedrijf gevestigd in Meppel. Omdat er gaandeweg veel opdrachten uit Staphorst kwamen, besloten Roelof en Fem naar die plaats te verhuizen. Tevens werd besloten een winkel te openen, een soort winkel van Sinkel, waar naast verf, tuin- en schildergereedschappen ook kruidenierswaren werden verkocht en drogisterij.

Zwager Roelof Nip overleed op maandag 12 februari 1934 op 41-jarige leeftijd en liet zijn vrouw met drie minderjarige jongens achter. De dood van zijn zwager had grote gevolgen voor Gerrit. Het was de directe oorzaak van zijn vertrek uit Meppel en de verhuizing van het gezin naar Staphorst.

In Staphorst, de woonplaats van het gezin Nip, was ook de winkel gevestigd waarmee zij in hun levensonderhoud hadden voorzien. De winkel annex drogisterij, De Toko genaamd, moest nu door zus Fem Nip alleen draaiende gehouden worden. Plus daarbij droeg zij ook nog de zorg voor haar drie opgroeiende zonen.

Zij deed een dringend beroep op haar broer haar de helpende hand te bieden en haar te steunen. Gerrit zegde zijn baan als boekhouder bij Arend Zwikker op, verhuisde met zijn gezin naar Staphorst en ging werken in de winkel van zijn zus. Zijn gezin betrok in 1934 de woning die achter deze winkel gelegen was.

Foto van de Toko met eigenaars Roelof Nip en Fem Hellendoorn met hun twee oudste zonen in rond 1928

Hier woonde de familie Hellendoorn nog toen in de nacht van 30 op 31 augustus 1944 het drama van de razzia zich voltrok. Al eerder had de oorlog een slachtoffer geëist binnen de naaste familiekring, toen een zwager van Gerrit en Johanna Hellendoorn, werkzaam als machinist, op 28 mei 1944 om het leven was gekomen bij een bombardement op zijn trein in de buurt van Ruinerwold. Die gebeurtenis had het gezin al geschokt, maar de slag die hen in augustus 1944 trof, kwam nog veel harder aan. De arrestatie van Gerrit Hellendoorn kwam totaal onverwacht. Hellendoorn was niet politiek actief geweest bij het verzet.

Wel was hij anti-Duits gezind en stond hij zeer vijandig tegenover de NSB vanwege eerdere ervaringen vanwege de Aktion Silberanne. Onder deze codenaam werd een serie moordaanslagen en sluipmoorden door Nederlandse SS'ers en Nederlandse oostfrontveteranen gepleegd tussen september 1943 en september 1944 om angst in te boezemen. Het hoofd van een school in Staphorst was voor de voordeur geliquideerd. Zijn dochter had toen verkering met een zoon van deze hoofdonderwijzer. Over zijn houding kwam hij nogal eens in een discussie met een zwager die lid was van de Landwacht. Er was echter geen enkele reden te veronderstellen dat Gerrit Hellendoorn op een lijst met gijzelaars zou komen te staan

of op een andere manier het gevaar liep gearresteerd te worden.

Daarbij riep het verloop van de razzia bij de arrestatie van Hellendoorn later de nodige vragen op. Aanvankelijk klopten de SD'ers op de deur van Fem Nip, bij wie zij het hele huis doorzochten. Naar wie of wat zij precies zochten, maakten ze niet bekend. Wellicht wisten de SD'ers en hun helpers niet dat Gerrit Hellendoorn achter de winkel woonde en zochten zij hem daardoor op de verkeerde plek. Of waren zij misschien op zoek naar iemand anders en werd Hellendoorn slechts bij toeval meegenomen? Hij werd immers pas gearresteerd toen zijn zus hem riep, zoals overigens tussen hen was afgesproken in het geval er iets bijzonders gebeurde.

In de verklaring die Fem Nip na de oorlog aflegde, sprak zij over drie jongens die bij haar ondergedoken zaten, maar niet werden gevonden. Het is echter ook goed mogelijk dat zij hiermee haar eigen zonen bedoelde, van wie de oudste een actief lid van het verzet was. Die zaten dan tijdens de razzia verstopt in een schuilplaats onder de vloer van de woning.

Of de SD nu wel of niet vanaf het begin op zoek was naar Gerrit Hellendoorn, duidelijk is dat hij werd gearresteerd en uiteindelijk naar Duitsland werd vervoerd. Over zijn leven in het kamp is weinig meer bekend. De ansichtkaart die hij tijdens het transport naar Arnhem en Amersfoort naar zijn gezin stuurde, was het laatste teken van leven dat zijn vrouw en kinderen van hem ontvingen.

Vanuit Neuengamme werd Hellendoorn in november 1944 doorgevoerd naar het buitenkamp Aurich-Engerhafe.

Het is niet zeker of hij de enige Staphorster was die in Aurich gevangen zat, wel is zeker dat hij als enige daar overleed. Aangenomen kan worden dat hij daar als de enige Staphorster was tewerkgesteld. Het zware werk dat de gevangenen in Aurich moesten verrichten – graven van anti-tankgrachten –

hield Hellendoorn maar enkele weken vol. Hij overleed op 18 december 1944 en werd begraven in een massagraf op het kerkhof van Engerhafe. In 1952 werd zijn lichaam geïdentificeerd, waarna Gerrit Hellendoorn een eigen graf kreeg. Nog weer later werden zijn stoffelijke resten overgebracht naar de Nederlandse erebegraafplaats in Osnabrück.

Zijn familie in Staphorst ontving het bericht van zijn overlijden in september 1945, van de toenmalige opperwachtmeester van de Rijkspolitie, Berend Haverkamp. Voor weduwe Johanna Hellendoorn-Kremer was de dood van haar man een zeer zware slag die zij nauwelijks te boven kwam. Enkele jaren lang was zij van de kaart en tot weinig in staat. Ze zocht toen troost in haar geloof. In 1948 trouwde zij met Hendrik Jan Schoonderbeek, een godsdienstonderwijzer uit Ede. Haar eerste man vergat zij echter nooit. Vanaf het moment dat het bericht van zijn overlijden haar bereikt had, hulde zij zich in zwarte kleding en dat zou ze tot aan haar dood op 7 februari 1987 in Ede vol blijven houden.

Nooit meer sprak zij over Gerrit Hellendoorn of over de razzia. Zowel voor haar als voor haar dochters waren de herinneringen aan die traumatische avond in augustus 1944 en aan hun te vroeg gestorven man en vader te pijnlijk om onder woorden te brengen.

Vader Gerrit Hellendoorn heeft het huwelijk van zijn dochter Henderika (mijn moeder) toen zij op 12 augustus 1944 trouwde met mijn vader nog bewust meebeleefd. Dat was ook zijn laatste familiegebeurtenis.

Vanwege de papierschaarste in 1944 is er één trouwfoto genomen van het bruidspaar voor het gemeentehuis van Staphorst waar hun huwelijk werd voltrokken door de burgemeester. In de deuropening staat mijn grootvader links (met hoed) naast oom Joop, een broer van mijn vader, afgebeeld. Dit is het laatste beeld van opa Gerrit.

Zijn arrestatie 18 dagen later heeft op

zowel mijn moeder als mijn vader (die wel in het verzet actief was) veel impact gehad. En ook, zoals eerder beschreven, op de jongste dochter Aaltje (Alie) die toen nog thuis woonde en moeder gedurende langere periode verzorgde. Veel pogingen om iets over hun man of vader aan de weet te komen, deden de gezinsleden na de oorlog dan ook niet.

De enige trouwfoto bruidspaar Dijs-Hellendoorn, 12 augustus 1944

Er werd nog een oproep geplaatst in het blad *Appél* in mei 1945 (zie afbeelding).

van Hellendoorn, Gerrit, Geb. 23-11-00 te Staphorst. Gearr. 31-8-44. Overgebracht naar Neuengamme, waar in Dec. '44 nog gesignaleerd.

Dit was een blad dat rond de bevrijding werd uitgegeven door het Nederlandse Rode Kruis met het doel om meer informatie over mensen die naar concentratiekampen waren afgevoerd boven water te krijgen.

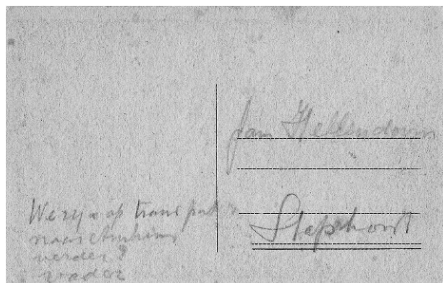
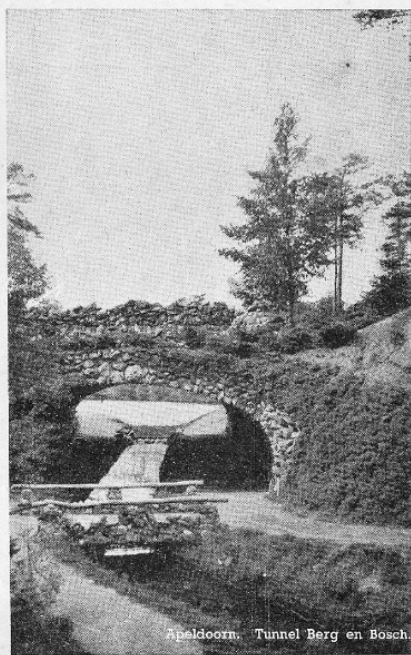
Maar meer (aanvullende) informatie over de laatste levensdagen van Gerrit Hellendoorn heeft dat echter niet opgeleverd.

Het valt op dat hier is aangenomen dat hij in Staphorst en niet in Meppel was geboren.

Het laatste teken van leven dat de familie ontving

Als laatste teken van leven ontving de familie een ansichtkaart die hij, toen hij vanuit kamp Amersfoort op transport werd gesteld naar Duitsland, uit de trein had gooid.

Met potlood op de achterkant geschreven *fam. Hellendoorn* en de tekst *We zijn op transport naar Arnhem. Verder? Vader.*

de originele tekst achterzijde van de kaart

Die kaart zonder adres en postzegel kwam toch bij de familie terecht en is sindsdien zuinig bewaard.

Verder kwamen uit onderzoek later alleen maar feiten boven water zoals die opgenomen waren in de archieven van Hamburg: gevangene Gerrit Hellendoorn (foutief gespeld als Gerrit Elledoorn) was overleden op 18 december 1944 in Aurich-Engerhafe, om 3.15 uur, aan *blutige Diarrhoe*.

Rondom de plaatselijke kerk was een apart concentratiekamp gemaakt. Overigens is dit kamp niet zo lang in gebruik geweest en is door protesten van de plaatselijke Duitse bevolking die vonden dat de gevangenen slecht werden behandeld eerder opgeheven. Mijn grootvader Gerrit Hellendoorn mocht 44 jaar worden.

De laatste rustplaats van Gerrit

Zelf ben ik met mijn vrouw in de plaats Engerhafe waar mijn grootvader het leven liet geweest. Zoals vermeld was de plaatselijke bevolking erg begaan met de slechte behandeling van de gevangenen. In relatief korte tijd waren daar 188 krijgsgevangenen overleden. Jaarlijks vindt een herdenking in de kerk plaats. Daarvoor zijn nabestaanden van slachtoffers welkom.

Er is ook een herdenkingsruimte ingericht waar de herinnering aan wat er gebeurd is levend wordt gehouden.

De kerk waar rondom een concentratiekamp was gebouwd

In eerste instantie was een massagraf gemaakt. Een Frans militair artsenteam met specialisten heeft aan de hand van kenmer-

ken stoffelijk resten gereconstrueerd en kunnen herleiden. Vervolgens werd aan de hand hiervan een aantal overledenen, waaronder mijn grootvader, herbegraven in een individueel graf.

Tenslotte werd mijn grootvader voor de derde maal begraven: zijn laatste rustplaats is op het Nederlands ereveld in Osnabrück, rij A, nummer 1. Wat de achtergrond of reden voor de laatste herbegraving is geweest is mij nog niet bekend.

Helaas heb ik mijn opa Hellendoorn niet gekend. En blijven er natuurlijk veel onbeantwoorde vragen over. Het is zoals het is. In de herinnering ga ik af op wat ik van zijn dochter, tante Alie, heb gehoord: *Het was een fijne vader en een lieve man.*

Ontleend aan getuigenverklaringen na de oorlog opgetekend

Bij Gerrit Hellendoorn had de razzia een bijzonder verloop. Aanvankelijk klopte de SD op de deur van Hellendoorns zus, Fem Nip-Hellendoorn. Dat gebeurde met zoveel geweld dat er een raam brak. Binnengekomen doorzochten de SD'ers het gehele huis, maar zij vonden niet wat zij zochten. Zoals was afgesproken, riep Fem Nip haar broer Gerrit Hellendoorn erbij. Zij was al enige jaren weduwe en haar broer woonde in hetzelfde huis. Volgens de verklaring van Fem namen de SD'ers daarop Gerrit Hellendoorn mee naar buiten. Fem zag haar broer nooit meer terug. Zijn vrouw, mijn oma dus, verklaarde na de oorlog eveneens dat haar man door zijn zus geroepen was, omdat er politie in huis was. Toen hij even later in het gezelschap van twee mannen in uniform en twee SD'ers in burger terugkwam, zei hij tegen haar: *Nu moet ik mee.* Ook echtgenote Johanna Kremer zou haar man nooit meer zien.

door Hans Snellenberg

Op 24 februari om 16.00 uur vraagt de Feldgendarmerie om ter hoogte van de Van Hoogendorpstraat een man af te halen met een schotwond in de buik. Even later wordt medegedeeld dat de man reeds overleden was. Het lijk is overgebracht naar de begraafplaats *Rusthof*. Feldgendarmerie vraagt om gegevens van de persoon en laat de familie in kennis stellen. Hierop werden bevonden de volgende gegevens: Antoon Hassing, van de bekende Amersfoortse familie, ouders wonen te Deventer.

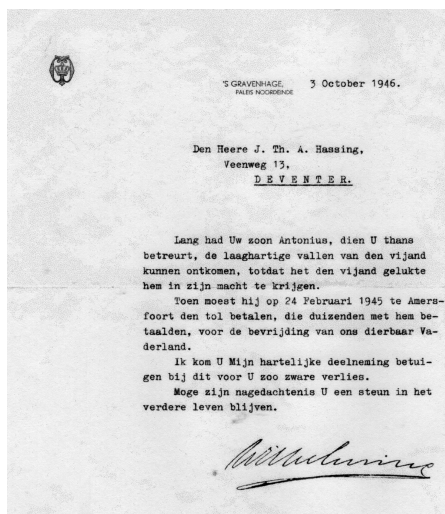
Zijn overlijden werd op 18 juni 1945 ingeschreven onder akte 661 van het overlijdensregister te Amersfoort. Het overlijden werd gemeld door Anton Johan Carel Hassing, oud 22 jaar, zonder beroep. Hij meldde dat op 24 februari 1945 Antonius Hassing, oud 29 jaar, zoon van Julius Theodorus Antonius Hassing en Constance Henriëtte Schrederhof, was overleden.

Heden achtthien juni opzaterdagd vijff en veertig,
verheft op 't Aankomst van den wagenrij, stand der gemeente AMERSFOORT.
Reiding van Aankomst Johan Carol
ont- keering en herberg jeen, van der boog waende alhier
die verklaarde, daaraan 't open wetenschap kennin drage, dat op vier en twintig Stuende
dies jaars, te zichend uur in den gemeente is overleden:
Gezinde, schepman, oud regner en herberg jaar, geboren te
de gemeente, aansteden en wagenrijde te steden, ting maakt, een, veer
waende, Alhier Stuende Wagene, schepman stetland
sche, Stuende en Stedenrijde, Conzinge Stuende, van
der boog, geborende huden te Stedenrijde.

Waerom alse, welte verzoeken dat het is compten.

AK.

In Leiden werd op 7 augustus 1945 zijn overlijden in het overlijdensregister onder akte 1417 ingeschreven.

Op 3 oktober 1946 schreef koningin Wilhelmina een condoleance aan de ouders van Antonius.

Na ingewonnen inlichtingen door de Oorlogsgravenstichting in september 1953 is Antonius Hassing herbegraven op begraafplaats *Rusthof* aan de Dodeweg te Leusden, op het gedeelte bestemd voor de oorlogsslachtoffers.

Zijn moeder schreef in haar dagboek: Op 24 februari is Tonnie door moordenaars-hand gedood.

Een oud krantenartikel

door Gerrie Overweel

Af en toe doe ik voor een kennis onderzoek naar een kwartierstaat. Voorouders komen voor een deel uit Groningen en Friesland. Tijdens het zoeken naar mogelijk nieuws vond ik op Delpher.nl een prachtig verhaal dat je toch wel aan het denken zet.

Vriesche Courant 10 september 1808

HOLLAND. SAPPEMEER den 29 Augustus. Voor eenige dagen is alhier overleden de Oud Schipper Jacob Pats, een Man, die in meer dan een opzigte merkwaardig was. Hy bereikte 98 en een halfjaar, en behield, tot het laatste toe, het gebruik van alle zijne verstandsvermogens. Zyn tamelyk sterk Lichaam — zyn zonderling sterk gebit, dat hem, 'tot op den laatsten dag zyns levens, in staat stelde om de harde Broodkorsten fyn te malen — zyn, 'tot een lang leven allergeschikst, Zielsgestel: dit alles zou hem gemakelyk tot de volle 100 Jaaren gebracht hebben, wanneer niet twee Breuken, die hy in zyne laatste Jaaren verkreeg, zynen dood verhaast hadden. Aanmerkelyk is de talryke Nakomelingschap, door hem nage-

laten: want 3 Zoonen en 3 Dochters, uit dezelfde 38 Kinds-kinderen, en uit deze nog 31 Achter-Kinds-kinderen, met 17 aangehuwden uitmakende de talryke Familie van 92 Perzonen, moesten hem Vader of Grootvader noemen. Onder de zonderlinge gevallen, hem, gedurende zo veele Jaaren, bejegend, was het volgende een der merkwaardigsten:

Nog een jong Schipper zynde, komt hy, met zyn Snabbe-Schip, met een sterken voor-den-wind, van Amsterdam voorby het Eiland Marken, de Zuiderzee afzeilen, ten einde, buiten Vriesland om, naar Groningen te varen. Op de hoogte van Edam gekomen zynde, slaat de Fok, die te loefwaard uitstond, over, en zyn Knecht Garmt Everts, die zich vóór op het Schip bevond, over boord, in Zee. Wind en golven, het ledige Vaartuig, gelyk eene blaas wegwerpende, was het den Schipper onmogelyk den ongelukken eenige hulp toe te brengen, en derhalve vond hy zich genoodzaakt hem aan zyn rampzalig lot over te laten.

Vervolgens Enkhuizen binnen gezeild zynde, vertelt hy aldaar het ongelukkig om-

komen van zynen Knecht, en neemt iemand aan, om hem naar Groningen te helpen. Eindelyk in het Reitdiep, op de hoogte van Garnwerd gekomen zynde, ziet hy, van verre, met verwondering, op den dyk iemand naderen, die volmaakt op zyn verdronken Knecht gelykt. Hoe verder hy komt, des te grooter wordt de gelykenis, en tevens zyne ontroering; want met de vooroordeelen van zynen tyd behebt, waande hy nu niets minder, dan de geest van zyn voormaligen Knecht te zien. Doch de woorden, *verschrik je maar niet. Schipper ik ben uw oude Garmt*; verdreven weldra zyne dwaling. De Knecht — want deze was het werkelijk — aan boord gestapt zynde, deed toen het volgende verhaal van zyne zonderlinge redding; *zo dra ik my in Zee bevond, deed ik myn best om U achter na te zwemmen. Doch bemerkende, dat wy hoe langer hoe verder van elkander afraakten, en wel wetende, dat ik veel gemakkelyker tegens de Zee liggen konde, keerde ik my met het aangezicht naar het water, als wanneer ik heel gemakkelyk lag, en my volkomen verzekerd hield, dat God, op de een of andere wyze, noch wel uitkomst geven zoude. Na aldus een langen tyd gelegen te hebben, werd het Volk van een Edamsche Botschuit*

my gewaar, en poogde my te bergen; het welk ook gelukte; maar niet, dan na dat de Schuit nog eens over my heen geworpen, en ik, onder dezelve door gezwommen, by het loefwaardsche zwaard weer boven was gekomen. Men bracht my te Edam, alwaar men my als een wonder beschouwde, en alle vriendschap bewees. Een Schuit aldaar gereed liggende, bragt my naar Groningen. By myn aankomst vernemende, dat gy noch niet aangekomen waart, en vertrouwende, dat gy wel schielyk zoud komen, wandelde ik U te gemoete.

Men verlangt buiten twyffel te hooren, hoelang deze Persoon in het water gelegen hebbe. Dezelve heeft altoos verklaart, dat hy, by het overstappen in de Botschuit, gevraagd hebbende hoe laat het was, en daarvan onderrigt zynde gezegd had: dan heb ik drie uren in de Zee gelegen.

Wy deelden deze Anecdote hier mede, eensdeels om ten bewyze te drekken van het, dikwerf zonderling, bestuur der Goddelyke Voorzienigheid in het bewaren van 'smenschen leven; anderdeels om de groote nuttig en noodzakelykheid van de, maar al te veel verwaarloosde, Zwemkunst, door een nieuw, krachtdadig voorbeeld te staven.

Paleografie

door Thijs van Veen

In het kwartaalblad De Twee Kwartieren van de NGV-afdeling Kempen- en Peel-land is Theo van Rooijen, lid van de redactie van De Twee Kwartieren, in het tweede nummer van 2019 gestart met het onderwerp *Paleografie het lezen van Duitse teksten*. Hierna volgden nog tien afleveringen. Deze elf afleveringen heeft de redactie nu gebundeld tot een extra aflevering van De Twee Kwartieren vanuit de gedachte dat deze afleveringen samen een goede introductie vormen op het lezen van akten, documenten en handgeschreven brieven zoals de genea-

loog die nu eenmaal tegenkomt bij onderzoek naar Duitse voorouders. Immers tot 1941 werd het Suetterlinhandschrift standaard op de Duitse scholen onderwezen. Velen van u zullen bij het onderzoek naar de voorouders gestuit zijn op oude akten uit Duitse bronnen. Vaak als ze handgeschreven zijn nagenoeg onleesbaar. De extra aflevering van De Twee Kwartieren is beschikbaar in de vorm van een pdf-bestand en wordt aan u toegezonden na uw verzoek aan de redactie van Amersfoort en omstreken via nieuwsredacteur-aft@ngv.nl.

Mac Family Tree

Een lid schreef ons het volgende:

“Vanmiddag kwam ik op internet de app *Mac Family Tree* tegen (Genealogie wordt simpel: Verken je stamboom met MacFamilyTree, apps.apple.com/nl/story/id1451636537) Voordat ik hem voor ca. € 35 aanschaf, zou ik eerst wel eens de ervaringen van een gebruiker willen horen.

Mogelijk is die wel te vinden binnen onze afdeling van de NGV.”

Bent u een gebruiker van Mac Family Tree of kent u het gebruik van dit programma, wilt u dan reageren naar de redactie van dit blad, e-mailadres nieuwsredacteur-aft@ngv.nl? Bij voorbaat dank voor uw reactie.

Te koop

Een van onze leden biedt onderstaande tijdschriften te koop aan. Het gehele pakket voor € 75,00. Hebt u belangstelling? Aanmelding via de redactie: nieuwsredacteur-aft@ngv.nl.

GEM, 15 stuks, vanaf september 2018 t/m juni 2022. Tijdschrift voor familiegeschiedenis. Losse nummers kosten € 16,00.

Amstelland, 15 stuks, augustus 2018 t/m februari 2022 Amstelland, blad van de afdeling Amsterdam en omstreken van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

GEM, 16 stuks, vanaf augustus 2018 t/m mei 2022. GEM Genealogisch Erfgoed Magazine. Wil met behulp van artikelen over de kleine geschiedenis van Nederland in eerste instantie de genealoog meer inzicht geven in het dagelijks leven van onze voorouders. Ook nieuwe ontwikkelingen worden besproken.

Gens Nostra, 21 stuks, vanaf september 2018 t/m maart 2022. Tijdschrift voor familiegeschiedenis van de Nederlandse Genealogische Vereniging.

Stel je voor

Mijn naam is **Ben Hesseling**, al meer dan 45 jaar wonende te Loosdrecht maar geboren en getogen in 's-Heerenberg, Gelderland. Ik ben al ruim 15 jaar gepensioneerd.

De aanleiding om met genealogie te beginnen was dat er twee families Hesseling in 's-Heerenberg woonden maar dat mijn moeder vertelde dat we geen familie van elkaar waren. Dit kon ik mij haast niet voorstellen en ik was nieuwsgierig of er een connectie zou zijn in het verleden.

Ik onderzoek de familienamen Hesseling, de naam van mijn vaderskant, Eilers, de naam van mijn moederskant, Ten Brinck, de familienaam van mijn echtgenotes vaderskant, en Ten Brink, de familienaam van mijn echtgenotes moederskant. Al deze namen en afkomst is rondom 's-Heerenberg en de roots bijna zeker in Duitsland.

Ik gebruik als basis het computerprogramma Aldfaer, daarnaast PRO-GEN, maar heb ook interesse in Centurial en AncesterTreeManagement.

Ik ben terug tot rond 1815. Verder terug

moet ik toch naar Duitsland. Dat is lastiger, kost meer tijd en de reisafstand is een beperking.

Het lezen van de DTB-archieven vind ik lastig. De ouders worden niet genoemd en daardoor lastig te beoordelen.

Mijn doel is wel om er uiteindelijk een boekwerk van te maken. De gegevens die ik nu heb staan al gepubliceerd op mijn website. Ben nog lang niet compleet.

De grootste verrassing voor mijzelf was dat mijn overgrootvader Hesseling vier keer getrouwd is geweest en van wie ik totaal 22 kinderen tot nog toe heb gevonden. Wel van vier vrouwen. Uit de laatste is mijn grootvader geboren.

Ik ben al ruim 20 jaar lid van de NGV afdeling Gooiland. De reden hiervoor was veel informatie over Duitsland en hulp bij het zoeken. Aansluiting bij afdeling Amersfoort is omdat jullie interessante lezingen en workshops organiseren.

Groeten en graag tot ziens.

u heeft nog nooit een artikel geschreven?
Waarom zou een ander het wel kunnen en u niet?
Gewoon doen!

Inhoudsopgave

Van de redactie	49
Colofon	49
Lezingen & Activiteiten	50
Van uw voorzitter	52
Gouden NGV-speld voor Thijs van Veen	53
Jan Roggenkamp overleden	54
Genealogisch onderzoek in Duitsland	55
De vrouw met de bijl, en negen andere moordenaressen	58
Boeven in de familie	59
Excursie Fort Vechten vrijdagmiddag 8 april 2022	61
Geboren, een!	62
Tienminutenpraatjes	62
Lui, incompetent of niet wakker?	64
Het zware leven van een landverhuizer	67
Gerrit Hellendoorn	70
Moord op Antonius Hassing te Amersfoort op 24 februari 1945 door de Duitse bezetter	76
Een oud krantenartikel	77
Paleografie	79
Mac Family Tree	79
Te koop	79
Stel je voor	80

